THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over Canada And Abr

א קענערער אידישע ציישונג פאר אלע קלאסען אידן

VOLUME IV No 2359 Toronto Thursday April 10 1919 י׳ ניסן פרשת מצורע תרעט דאנערשטאג אפריל 10־טער 1919 PRICE TWO CENTS

New York P
APR 18
Jewish Division The New York Public Library Astor, Lenox and Tilden Foundations New York N.Y.

קריזים צווישען דעלעגאטען פון שלום קאנפערענץ קיין שלום אהן רוסלאנד זאגט פאראיין. שטאאטען

סטרייקס וועלען ברענגען דייטשלאנד צו א באנקראט

בערלין אפריל 9

אויב די איצטיגע אונארדענונג זאל נאך אויף לאנג אנהאלטען אין דייטשלאנד דאן וועט די לאגע ווערען יעדעס מאל ערנער.

עס ווערט ערקלערט דאס צוליעב די לעצטע סטרייקס איז נישט גענוג קוילען און דערפאר איז נאך ניט בעצאהלט געווארען פארן עסענווארג וואס די אלייאירטע האבען אריינגעשיקט.

אין דער ערקלערונג ווערט אויך געזאגט דאס אויב קוילען סטרייקס וועלען אזוי האלטען אויף ווייטער דאן וועט די נאכגעב אינדוסטריע אפגעשטעלט ווערען. קיין איינציגע סחורה וועט ניט קאנען פראדוצירט ווערען. די סחורה וואס דייטשלאנד דארף ארויסשיקען אין אויסלאנד וועט ניט אויפגעמאכט ווערען דאן דאן וועט דייטשלאנד אין גאנצען צוזאמענברעכען. נאך בעפאר הערבסט וועט דער מאנגעל אין עסענווארג ווערען אזוי שטארק וואס עס איז נאך קיינמאל אזוי שלעכט ניט געווען.

געגנראל סטרייק אין בערלין

פאריז אפריל 9

טעלעגראמען וואס זענען דא ערהאלטען געווארען מעלדען אז אין בערלין איז פראקלאמירט געווארען, א געגנראל סטרייק. דער מיניסטער הער נאסקע האט צוזאמענגעגעבען דרייסיג טויזענד איראלע סאלדאטען און שטעהט גרייט צו די טוערען פון בערלין צו פארטיידיגען איהנענד וועלכען אויסבריך וואס וועט פארקומען.

קאנגרעס פון ארבייטער, סאלדאטען און פויערים.

בערלין אפריל 9

דער קאנגרעס פון ארבייטער, סאלדאטען און פויערים האט זיך היינט אויפגעעפנט, אונטער זעהר א געדריקטער לאגע. א שטארקע מיליטערישע וואך האט באוואכט דעם קאנגרעס זאל. יעדער באזוכער וואס איז אריינגעגאנגען אין קאנגרעס זאל איז באזוכט געווארען צו ער טראכט ניט קיין געוועהר.

עס האבען געראפט זיין 288 דעלעגאטן פון 90 גאגאנען.

רים און ארבייטער ראטען און אויך 28 סאלדאטען אבער א גרויסע צאהל דעלעגאטען זיינען פארהאלטען געווארען.

צווישען די דעלעגאטען איז געווען איין פרוי און 9 פארטרעטער פון דייטשעסטרייך.

עס ווערט ערווארטעט דאס די מאיאריטעט סאציאליסטען וועלען האבען די מעהרהייט. אבער די לאגע איז זעהר ניט זיכער. מען ערווארטעט פיעל אויבערראשענדעס.

באלשעוויזם קומט אין עסטרייך.

פאריז אפריל 9

האלב אפיציעלע כאריכטען וואס זיינען ערהאלטען געווארען פון וויען מעלדען, דאס מען ערווארטעט יערען טאג זאל אויסברעכען א סאוויעטען רעווא־לוציע אין עסטרייך. די עסטרייכישע רעגיערונג האט פארלוירען די קאנטראל איבערן פאלק.

פאראיינגטע שטאאטען שיקט אונטער זוכונגס קאמיסיע אין צפון רוסלאנד

אנדאן אפריל 9

א נייעס אגענטור פון העלזינגפארס האט היינט געבראכט די ידיעה דאס א פעדעראלע קאמיסיע פארטרעטענדיג די אמעריקאנער שלום דעלעגאציע האט אנגעגעבען צו מאכען אן אונטערזוכונג לגען דער לאגע אין צפון רוסלאנד. די קאמיסיע באשטעהט פון לייטענאנט דרעל וואלוויש גריגע, אין נאך פינף צוגיריען.

קיין שלום אהן רוסלאנד

איידער די קאמיסיע איז אפגעפאהרן קיין ליבאווע האט זי ארויסגעגעבען דיגענדע ערקלערונג:

מיינונג דאס עס איז ניט מעגליך צו האבען א פרידען אויף דער וועלט אהן דעם צו זעהען געלעזט דיי רוסישע פראבלעמען. אין עס זאל אויפגעבויט ווערען א פארלעסליכע רעגיערונג אין פינלאנד און אויך אין די באלטישע פראווינצען.

און כדי צו קאנען אויסגעפינען דעם בעסטען־מיטעל ווי אזוי איינצושטעלען אדרטונג אין רוסלאנד און אויבצוגיען א רעגיערונג האט די שלום קאמיסיע פון די פאראייניגטע שטאאטען באשלאסען צו באשטימען א דעלעגאציע אויף צו באגעהן פינלאנד, עסטלאנד, לעטלאנד און ליטא, מיט׳ן צוועק אויסצופארשען די עקאנאמישע און מיליטערישע לאגע אין די דערמאהנטע פראווינצען.

אדעס איז די הענט פון באלשעוויקעס

ריז אפריל 9

אן אפיציעלע ערקלערונג וואס איז ארויסגעגעבען געווארען לויטעס די אליאירטע ארמיען זיינען גע־נעצוואונגען צו פארלאזען דעם האפן פון אדעס. דער דרוק פון די באל־שעוויסטישע ארמיען האט זיך פאר־שארקט מיט יעדען טאג און די אליי־אירטע ארמיען זיינען געצוואונגען צו פארלאזען דעם וויכטיגען האפען שווארצען ים

מאסקווא זאגט אדעס איז פארנומען

פאריז אפריל 9

א דראטלאזע טעלעגראמע וואס איז ערהאלטען געווארען אין קיעוו פון מאסק־וואא, לויטעט דאס די אוקראינישע סאו־וויעט ארמיען האבען פארנומען אדעס. די אליאירטע ארמיען האבען זיך צוריק געצויגען ביז צום דנעסטער נאכן באצייר־טעכס כדי צו באשיצען די באסאראבישע און רומענישע גרענעצען.

דייטשע רעגירונג כעט מיליטערישע היקף פון אלייאירטע

ן אפריל 9

דער צייטונג־ארטיקל פון „לא עקלעי״ זאגט דאס עס ווערט פערשטאנען אז געגנראל האמ־בערט, דער געווענער קאמאנדירער פון דער פראנצויזישער ארמיי וועט באר־שטימט ווערען אלס קאמאנדירער פון די אליאירטע ארמיען אין צענטראל אייר־אינטערעסען פון גאנץ אייראפא.

די צייטונג „לא עקלעי״ זאגט דאס עס ווערט פערשטאנען אז געגנראל האמ־בערט, דער געווענער קאמאנדירער פון דער פראנצויזישער ארמיי וועט באר־שטימט ווערען אלס קאמאנדירער פון די אליאירטע ארמיען אין צענטראל אייר־אינטערעסען פון גאנץ אייראפא.

ענטוועדער א שנעלער שלום אבמאך אדער קאנפערענץ איז אפגעבראכען

פרעזידענט ווילסאן האט געגעבען א באפעהל צו האלטען גרייט די „דזשארדזש וואשינגטאן״ — האלט כיים פארלאזען פאריז צוליעב אונטערגליכער לאגע — קלאנג אז אמעריקא וויל אפשליסען א באזוג דערען שלום מיט דייטשלאנד. — ווילסאן באשולדיגט אין פריינדליכ־קייט צו דייטשלאנד.

פאריז אפריל 9

אין געוויסע אפיציעלע קרייזען איז היינט ערקלערט געווארען דאס דער שלום קאנפערענץ האט דערגרייכט אזא מין מדרגה וואו עס איז בלויז געבליבען איין איינציגער אויסוועג — ענטוועדער א שלום אבמאך זאל גלייך געשלאסען ווערען אדער דער קאנפערענץ ווערט צושפאלטען. און וואס דאן וועט פאר־סירען איז לייכט זיך פארצושטעלען. ביי יעדען איינציגען וואס שטעהט נאהענט צו די דיפלאמאטישע קרייזען איז לייכט צו דערקענען א מין גערוועזען צושטאנד אויסגעדריקט אויף׳ן פנים. ישרער דעלע־גאט טראגט מיט זיך אין הארצען אן „אולטימאטום״, ענטוועדער שלום אדער אלעס אין פארבי. דאס פאר־שלעפעניש איז שוין ארויס פון אלע גרע־ניצען און די דעלעגאטען האבען פשוט פארלאדען דאס פיזישע געוועהר.

אורזאכע פון קריזיס.

לויט ווי דער בר סמכא אין פאלי־טישע עניניגס מר. פרענק סיימאנדס גיט איבער האט פרעזידענט ווילסאן די גאנ־צע צייט פון די פארהאנדלונגען אנגעווען דעם זיין גרויסען איינפלוס צו׳ פארמיל־דערען די קאנדיציעס פאר דייטשלאנד. פראנקרייך האט, אמת, ניט געוואלט גאנ־נעבען אבער די גאנצע צייט איז דעם פרעזידענט געלונגען צו האבען פרעמיער לליאיד דזשארדזש פון ענגלאנד, אויף זיין זייט, און דער סוף איז געווען דאס מען איז צו קיין סוף ניט געקומען.

צוליעב פארשידענע אורזאכען אבער האט זיך די לאגע געביטען, און פרעמ־יער לאיד דזשארדזש איז געווען גע־צוואונגען אויפצוגעבען זיין חבר׳שאפט און איינשטימיגקייט מיט פרעזידענט ווילסאן און זיך שטעלען אויף דער זייט אומשטאנד האט נאך מעהר פארשטארקט פראנקרייך׳ס קוראזש צו שטעהן פעסט אויף איהרע פארדערונגען און עס איז אפילו געגעבען געווארען און אנצוהערע־ן כיש אז אויב דער פרעזידענט וויל דוקא אויספיהרען לייכטע קאנדיציעס פאר דייטשלאנד דאן מעג ער זיך פאהרען לחיים ולשלום אהיים קיין אמעריקא.

מר. סיימאנדס באהויפטעט דאס פרעזידענט ווילסאן האט פארלוירען זיין גאנצע רעפוטאציע אין פראנקרייך, בלויז די געגנער פון דער רעגיערונג זיינען זייגע נאכפאלגער. דער פרעזידענט איז איצט געבליבען איינער אליין. ביים שלום קאנ־פערענץ מיט זיינע פארדערונגען, זעהענדיג אזא לאגע האט דער פרעזידענט באפוי־לען צו די אלטען גרייס זיין טראנספארט שיף, און און אפצופאהרען ביי דער ערש־טער מעגליכקייט.

סברא פון א באזונדערען שלום

מר. סיימאנדס באהויפטעט דאס ער האט זיך דערוואוסט פון זעהר גוטע איב־�אלאנד אלט ביי זיך אנגעגרייט אן אויס ווילסאן האלט ביי זיך אנגעגרייט אן אויס נעארבייטען פראגראם פון א באזונדערען שלום אפמאך מיט דייטשלאנד וואס די פאראייניגטע שטאאטען וועלען אפשלי־סען אין פאל דער קאנפערענץ זאל האל־טען ביים צוזאמענברעכען.

וועגען גרינדען א נאציאנען ליגע רעדט מען שוין איצט אפילו ניט, ביים קאנפערענץ. די אידעע האט אין גאנ־צען באנקראטירט. מען באטראכט עס ניט מעהר ווי א שטיק ווילסאניסטישע לעגענדע.

וואס קען זיין דער רעזולטאט?

מר. סיימאנדס עגטפערט אויף אויף דער פראגע וואס אלע שטעלען איצט:

סטרייקס אין אמעריקא

נעהילפס ארמיי פאהרט אפ קיין רוסלאנד

טילבערי ענג. אפריל 9

די ערשטע טראנספארטען פיהרענדיג א געהילפס ארמיי צום ארבאנגעל פאהרט אפ. די סאלדאטען האב־בען שוין אנגעהויבען אויפצושטייגען אויף די שיפען. די נייע ארמיי זיינען מעהרהייטענס אלע וועטעראנען וואס האב־בען מיטגעמאכט מלחמות אין די פאר שיעדענע אטאקעס אין פארלויף פון דער מלחמה. דאס איז אן אמעריקאנישע ארמיי. אלע סארטען סאלדאטען זיינען דארטען פארטרעטען.

עס ווערט נאך איצט אויף אנגעפיהרט דערקרעטיגע ארבייט פאר דער רוסישער ארמיי.

עמיק קאטין באנגאדיגט

פאריז אפריל 9

פרעזידענט פאונקאר האט היינט פאר־ביטען די מיט שטראף פון עפיל קאטין, דער אנגרייפער פון פרעמיער קלעמענסא אויף צעהן יאהר געעפענטליך.

דער פרעמיער אליין האט רעקאמענ־דירט צו פארלייכטערען די שטראף און דער פרעזידענט האט בלויז צוגעשטימט צום פרעמיערס בקשת. דער פרעמיער האט געמאכט זיין רעקאמענדאציע נאכ־דעם ווי דר מיטער פון דעם פארמשפט׳ן צוזאמען מיט זיין אדוואקאט האבען גע־בעטען ער זאל רחמנות האבען.

אידישער מיניסטער אין אוקראינע זארגט־וועגען אידישע ענינים

(אינט. איר. פרעס ביורא)

ניו יארק אפריל 9

אינפארמאציעס אין „טאג״ מעלדען דאס דער אידישער מיניסטער פון אוק־ראינע, מ. קראסני, האט אויסגעדריקט די האפנונג אז נאך רעגיערונגען וועלען נאכ־טון דעם ביישפיעל פון דער אוקראינישער רעגיערונג און באשאפען אידישע מינרי־טעריזמס, אויף צו באזארגען די אידישע אנגעלעגענהייטען. ער האט אויך ער־קלערט דאס די אידישע עמיגראציע פון אוקראינע ווערט פערהאנדעלט בלויז פון דעם אידישען מיניסטעריום.

די פופצען טעג

די פופצעהן טעג זיצען אין ארעסט וואס מר. קראסנאוו איז פארמשפט גע־ווארען צו זיצען איז ניט געווען פאר׳ן פארקויפען שנאפס, נאר פאר א קלאגע וואס זיין שוואגער מר. מאלדאוויר האט אויף איהם געמאכט מר. מאלדאוויר האט באהויפטעט דאס מר. קראסנאוו האט איהם געשלאגען.

די טרעהרען האבען געווירקט

ער איז שוין געווען נאהענט צו ענט־שייידונג, אנצונעהמען א באשלוס, און דאס וואלט געווים געהאט וויכטיגע רע־זולטאטען פאר א גאנצער גרופע מענשען. אבער אין לעצטען מאמענט האט ער זיך דערמאהנט אין די טרעהרען, און א פרוי׳ס טרעהרען, און אלעס האט דאן אנגענומען א גאנץ אנדער וועגדרונג.

לעזט וועגען דעם מעהר מאנטאג ערב פסח, אין אונזער נייעס ראמאן „א פרוים טרעהרען״, וועלכער הויבט זיך דאן אן צו דרוקען, און וועט פארגע־זעצט ווערען יעדען טאג.

אידישע קאפיטאליסטען באשולדיגט אין אונטערשטיצען באלשעוויזם

(אינט. איר. פרעס ביורא.)

ניו יארק אפריל 9

אינפארמאציעס וואס זענען אן ער־האלטען געווארען ברענגען די ידיעה דאס די לאנדאנער „מארנינג פאסט״ באר־הויפטעט אז אידישע קאפיטאליסטען אונטערשטיצען דעם דייטשען באלשע־וויזם און פארהינדערען דאס באוויליגען די אונאפהענגיקייט פון פוילען.

זאל זיין פון א קאזאק אבי . . . .

הפנים ווען עס האנדעלט זיך אז א בלבול אויף אידען איז מען ניט שטארק מיקפיד. מעג עס זיין דער גרעסטער שטיק אונזין, נעהמט מען עס אן פאר גוט געלט. אזא וואזשנע ציימונג ווי די „מארנינג פאסט״ האט דאסש גע־דארפט פארשטעהן אז דער אידישער קאפ־יטאליסט איז בטבע פונקט אזא ליבהאב־ער פון זיינע דאלארס און סענטען נאר ווי אירגענד וועלכער קאפיטאליסט פון אירגענד אן אנדער נאציאנאליטעט, און פארוואס דעם אידישען קאפיטאליסט זאל זיך הוקא וועלען פארלירען זיינע מיל יאגען און זיין איינגענטום זאל באלאנגען צום שטאאט. ווי די באלשעוויזעס טוט דאס אין מעהרסטע פאלען, ווייסט נאר איין גאט. הפנים אז עס איז שוין א קליינע סענזאציע צו באהויפטען אז אר־דישע ארבייטער זיינען פארשרייטע פון סאציאליזם און באלשעוויזם, גע־פינט מען אירגענד וועלכען שטיק אונזין און מען געבראוכט עס אזוי לאנג ווי עס קאן נאר דיינען צו ווארפען א לאפעטע ערד אויף אידען.

דמאווסקי פאנגט אן א קאמף געגען אידישען איינפלוס

(אינט. איר. פרעס ביורא.)

ניו יארק אפריל 9.

אינפארמאציעס צום „מארגען זשור־נאל״ ברענגען די ידיעה דאס מ. דמאווס־קי, פארשטעהער פון דער פויליישער נאצ־יאנאלער קאמיסיע אין פאריז האט נאך אמאל אנגעפאנגען א קאמף געגען אידי־שען איינפלוס אין געזעלשאפטליכע אנ־געלעגענהייטען.

דייטשע סאציאליסטען באשיצען אידען און אידישע אינטערעסען

(אינט. איר. פרעס ביורא.)

ניו יארק אפריל 9

אינפארמאציעס וואס זענען ערהאלטען געווארען צום „מארגען זשורנאל״ מעל־דען דאס די דייטשע סאציאליסטען נעהי־מען אן אלע מעגליכע מיטלען צו באשי־צען אידען און אידישע אינטערעסען.

עס ווערט געמאלדען דאס דער בער־ליגער „פארווערטס״ די אפיציעלע ציי־טונג פון דער דייטשער סאציאליסטישער נער.

אסימילאטארען באקעמפען די פארע־רונג פון נאציאנאלע רעכטע פאר אידען

(אינט. איר. פרעס ביורא.)

ניו יארק אפריל 9

אין א טעלעגראמע צום „פארווערטס״ ווערט געמאלדען דאס די פאראייניגטע אידישע קאמיסיע וואס האט זיך ארגא־ניזירט אין פאריז מיט׳ן צוועק צו אר־בייטען פאר דער פארערונג פון אידישע רעכט אין אלע לענדער וואו אידען ווערען פארפאלגט, האט אנגעפאנגען צו האל־טען זייצונגען, און גלייך ביים אנפאנג איז ענטשטאנען א חלוקי דעות צווישען די פארשטעהער פונ׳ם קאנפערענץ. דער הויפט סכסוך קומט פאר צווישען דעם נאציאנאליסטישען עלעמענט און די אסי־מילאטארען, איבער דער פראגע פון פארערען נאציאנאלע רעכטע פאר אידען.

קאמף צווישען ציוניסטען און אסימילאנטען.

די דאזיגע מיילונגס פערשיעדענ־הייט, וועגען פארערען נאציאנאלע רעכט פאר אידען אין די גלות לענדער האט גרופירט די פארטרעטער פון דער קאנפע־רענץ אין צוויי גוט באשטימטע גרופען, און דאס זיינען די ציוניסטישע געלעמענ־טען און׳ די אנטי ציוניסטישע.

די ציוניסטען ווערען געפיהרט פון סאר־קאלאוו, אוסישקין, און דר. טהאן פון קראקאו, די אסימילאנטען ווערען גע־פיהרט פון פראפעסאר סילווען לעוויי, דיינאף און אנדערע פון דער אליי אנין אין ראעליס. די אסימילאטארען באהויפ־טען דאס אידען טארען משדה ניט פאר־דערען ווי א נאראנטיע אויף אלגעמיינע גלייכע רעכטע.